

Kod ucznia	
---------------	--

Etap rejonowy Małopolskiego Konkursu Historycznego dla uczniów gimnazjów województwa małopolskiego,

w roku szkolnym 2013/2014

Instrukcja

Drogi Gimnazjalisto!

1. Przed Tobą zestaw 24 zadań konkursowych.
2. Na rozwiązanie zestawu masz 90 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
3. Pracuj uważnie, używając jedynie atramentu koloru czarnego lub niebieskiego, pióra lub długopisu. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
4. Brudnopis nie podlega ocenie.
5. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
6. Pamiętaj, aby nie używać korektora.
7. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
8. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
9. Pisz wyraźnie, nie stosuj skrótów, zapisuj słowa w pełnym brzmieniu. Błędy w zapisie nazwisk, nazw, pojęć lub terminów traktowane są jak błędy w zapisie dat i powodują utratę punktów.

Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia
Organizatorzy konkursu i autor zadań

Zadanie 1. (0-1 pkt)

Wśród wymienionych czterech wynalazków wskaż ten, który był pierwszy chronologicznie oraz ten który był ostatni. Wpisz w wykropkowane miejsca cyfrę 1 przy wynalazku pierwszym oraz cyfrę 4 przy ostatnim.

- A. Zastosowanie brązu -
- B. Zastosowanie żelaza -
- C. Powstanie pisma klinowego -
- D. Początek uprawy zbóż -

Zadanie 2. (0-7 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

„Po przeliczeniu i uszykowaniu wojsk zapragnął Kserkses sam je obejść i przegłądać, co też następnie uczynił [...]. Gdy tak zlustrował flotę, wysiadł z okrętu i kazał przywołać Demaratos, który wraz z nim szedł na wojnę przeciw Helladzie, po czym go zapytał:

- [...] powiedz mi, czy Hellenowie ośmielą się podnieść przeciw mnie rękę. Sądzę bowiem, że gdyby nawet wszyscy Hellenowie i reszta mieszkających na zachodzie ludzi razem się zebrała, nie będą zdolni oprzeć się mojemu najazdowi [...]. Słyszając to, Demaratos tak powiedział:

- Królu, [...] wiedz, że bieda jest zawsze wierną towarzyszką Hellady, a cnota nabytkiem, uzyskanym przez rozum i surowe prawo; praktykując ją, broni się Hellada przed ubóstwem i tyranią. Otóż chwałę wprawdzie wszystkich Hellenów [...], nie wszystkich jednak dotyczyć będą następne moje słowa, tylko samych Lacedemończyków : Naprzód nigdy oni nie przyjmą twoich propozycji, które przynoszą Helladzie niewolę, a potem wyjdą przeciw tobie do walki [...]. O liczbę ich nie pytaj, ilu jest zdolnych to uczynić. Bo gdyby tylko tysiąc mężów wyruszyło albo mniej od tych, albo więcej, będą oni z tobą walczyć.”

Herodot, *Dzieje*, W-wa 2002.

Demaratos – król Sparty; pozbawiony tronu w wyniku sporów wewnętrznych, zbiegł na dwór króla Persji.

- A. Do której wyprawy Persów przeciw Grekom odnosi się przytoczony powyżej fragment dzieła Herodota? Podaj rok, w którym doszło do tej wyprawy (0-1pkt)

-

- B. Wpisz poniżej miejsca dwóch najważniejszych bitew tej wyprawy :(0-1pkt)

a).Miejsce bitwy-.....

b).Miejsce bitwy-.....

- C. Jaką stanowisko zajmował w Persji Kserkses? (0-1pkt)

-

- D. Komu przede wszystkim przypisuje Demaratos gotowość do walki z Persami? (0-1pkt)

-

- E. Co miało chronić Greków przed „ubóstwem i tyranią”? (0-1pkt)

-

- F. Podaj inną nazwę Lacedemończyków. (0-1pkt)

-

- G. Jak nazywał się sojusz militarny, który utworzono pod przywództwem Aten, w czasie tej wojny? (0-1pkt)

-

Zadanie 3. (0-2pkt)

Przyporządkuj podpisy do zamieszczonych poniżej ilustracji. Wpisz w wykropkowane miejsca odpowiednie litery.

1. Rzymska bogini Diana, rzeźba z I-II w. -
2. Grecka bogini Afrodyta, rzeźba z IV w. p.n.e. -

Zadanie 4. (0-3pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozazródłowej podkreśl poprawną odpowiedź.

Fragment Powieści minionych lat

„[...] Włodzimierz przyszedł [...] do Kijowa, rozkazał bałwany wywracać: owe rozsiekać, a inne na ogień wydać. Peruna zaś kazał przywiązać koniowi do ogona i wlec z góry przez Boryczewo do Ruczaju: dwunastu mężów przystawić bić go kijami. To zaś nie dlatego, by drzewo było czujące, jeno na urągowisko biesowi, który zwodził tym obrazem ludzi [...]. Potem zaś Włodzimierz posłał (gońców) po grodzie, mówiąc: „Jeśli nie przyjdzie kto jutro nad rzekę [...] przeciwnikiem mi będzie. [...] Nazajutrz zaś wyszedł Włodzimierz z popami carówny [...] nad Dniepr, i zeszło się ludzi bez liku. Wstąpili w wodę [...]; popi zaś stojąc, odprawiali modlitwy”

Kroniki staroruskie, wyb. F.Sielicki, W-wa 1987, s. 156.

A. Tekst przedstawia wydarzenia, które rozegrały się:

- w Czechach
- na Rusi Kijowskiej
- w Bułgarii
- na Węgrzech

B. Wydarzenia te miały miejsce w:

- IX w.
- X w.
- XI w.
- XII w.

C. Tekst opisuje

- walkę z przeciwnikami politycznymi Włodzimierza
- chrystianizację podjętą przez Włodzimierza
- tłumienia lokalnego buntu poddanych
- rozprawę z konkurentem Włodzimierza w walce o tron, Perunem

Zadanie 5. (0-1pkt)

Zaproponuj tytuł dla poniższej mapy, wybierając spośród niżej podanych propozycji. Podkreśl właściwą odpowiedź.

- A. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego w II połowie XII w.
- B. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego na początku XIII w.
- C. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego około połowy XIII w.
- D. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego na początku XIV w.

Zadanie 6. (0-4 pkt)

Rozstrzygnij, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednich rubrykach ostatniej kolumny tabeli wpisz całe słowo „prawda” lub „fałsz”.

Lp.	Informacja	„Prawda” lub „Falsz”
1.	Regalia to zastrzeżone dla księcia uprawnienia ekonomiczne w państwie pierwszych Piastów.	
2.	Placidło to przedmiot pełniący funkcję pieniądza, którym posługiwano się w wymianie handlowej.	
3.	Hanza to związek miast handlujących na szlaku bałtyckim, prowadzący wspólną politykę gospodarczą.	
4.	Bank to instytucja zajmująca się początkowo wymianą pieniędzy, następnie udzielaniem pożyczek i przekazywaniem pieniędzy.	

Zadanie 7. (0-2pkt)

Podkreśl dwa spośród wymienionych poniżej procesów, które w okresie rozkwitu średniowiecza sprzyjały centralizacji władzy.

- A. Nadawanie feudałom immunitetów.
- B. Dziedziczność tronu.
- C. Rozrost domeny królewskiej
- D. Uniezależnienie się urzędników świeckich wskutek nadań ziemskich.

Zadanie 8. (0-5pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

Fragment *Wielkiej Karty Swobód*

„Żaden podatek tarczowy ani pomocne nie będą nałożone na królestwo nasze inaczej, niż za zgodą wspólnej rady królestwa.[...]

Dla zebrania wspólnej rady królestwa celem uchwalenia podatku wezwiemy listami naszymi arcybiskupów, opatów, hrabiów i większych baronów.[...].

Żaden uczciwy człowiek nie może być pojmany ani uwięziony [...] jak tylko na podstawie legalnego wyroku sądowego.[...]

[...] przyznajemy baronom następujące zabezpieczenia : Mianowicie wybiorą wedle swej woli 25 baronów, którzy będą zobowiązani przestrzegać i pilnować przestrzegania tego układu. [...] A jeśli my lub nasi urzędnicy dopuścilibyśmy do naruszenia któregośkolwiek artykułu, oni (baronowie) będą mogli nas z ogółem ludności przymuszać jakim tylko zechcą sposobem.”

Wiek V-XV w źródłach, oprac. M.Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenart, W-wa 1997,s.173-175.

- A. W jakim państwie został wydany powyższy dokument?(0-1pkt)

.....

- B. W którym wieku miało to miejsce? (0-1pkt)

.....

- C. Na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnij, w jaki sposób ten dokument ograniczał władzę królewską. Podaj 2 czynniki ograniczające władzę króla. (0-2pkt)

.....

.....

.....

.....

- D. Kto miał kontrolować i nadzorować realizację przywileju nadanego przez monarchę? (0-1pkt)

.....

Zadanie 9.(0-6pkt)

Na podstawie tekstów źródłowych i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

Źródło A: Fragment Statutu warckiego

Nieużytecznego sołtysa pan w dziedzictwie mając albo krnąbrnego może rozkazać mu sołectwo jego sprzedać, który gdyby nie mógł mieć nabywcy, wtedy ów dziedzic z wymienionym sołtysiem powinien [...] przyjść przed sędziego ziemskiego i [...] wybrać dwie osoby roztropne, żadnej ze stron niepodejrzane, które wartość sołectwa na jedną sumę taksując, oznajmią jej wysokość temuż panu lub dziedzicowi do zapłacenia. I tak pan po zapłaceniu owej taksy pieniężnej dla siebie sołectwo otrzyma.

Wiek V–XV w źródłach. oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, W-wa 2003, s. 187.

Źródło B: Rugowanie sołtysa w dobrach arcybiskupa gnieźnieńskiego.

My Andrzej z Wróblewa podsędek ziemi łączycyckiej, sędzia książęcy oraz Gerard z Rososiczy podsędek dla sprawy [...] sołectwa w Chełmnie, wsi stołu arcybiskupiego i jego własności [...]. Jan sołtys przedstawił wobec nas przywilej pana Jarosława, niegdyś arcybiskupa gnieźnieńskiego, dla obrony, ochrony i poparcia swego prawa. My, przeto [...] wagę sprawy między obu rzeczonymi stronami zważywszy [...] wyrokujemy, że wymieniony Jan [...] nie otrzymuje żadnego prawa w rzeczonym sołectwie chełmskim, a rzeczone sołectwo panu arcybiskupowi na wieczne czasy przysądzamy.

Wiek V–XV w źródłach. oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, W-wa 2003, s. 187–188.

A. Napisz, kto jest wystawcą statutu?. Podaj jego imię, przydomek (nazwisko).

.....

B. W którym wieku statut został wydany?

.....

C. Na podstawie źródła A, napisz, kto miał orzekać o „nieużyteczności” lub „buntowniczości” sołtysa?

.....

D. Kto miał określić cenę sołectwa?

.....

E. Na podstawie źródła B odpowiedz, czy gospodarstwo sołtysa zostało przejęte przez arcybiskupa zgodnie z procedurami przewidzianymi w statucie warckim?

.....

F. Czy sędzia wziął pod uwagę prawo do sołectwa nadane sołtysowi przez arcybiskupa Jarosława?

.....

Zadanie 10. (0-4pkt)

Rozstrzygnij, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednich rubrykach ostatniej kolumny tabeli wpisz całe słowo „prawda” lub „fałsz”.

Lp.	Informacja	„Prawda” lub „Fałsz”
1.	Dodatni bilans handlowy powstaje, gdy wartość eksportu towarów z danego kraju jest wyższa niż wartość importu.	
2.	Folwark to gospodarstwo pańskie produkujące na potrzeby własne i na zbył, uprawiane przez czeladź dworską i kmieci odrabiających pańszczyznę.	
3.	Taksy wojewodzińskie to kary nakładane na przestępców przez urzędników króla.	

4.	Sołtys był przewodniczącym ławy wiejskiej i pośredniczył między panem a kmieciami.	
----	--	--

Zadanie 11. (0-4 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

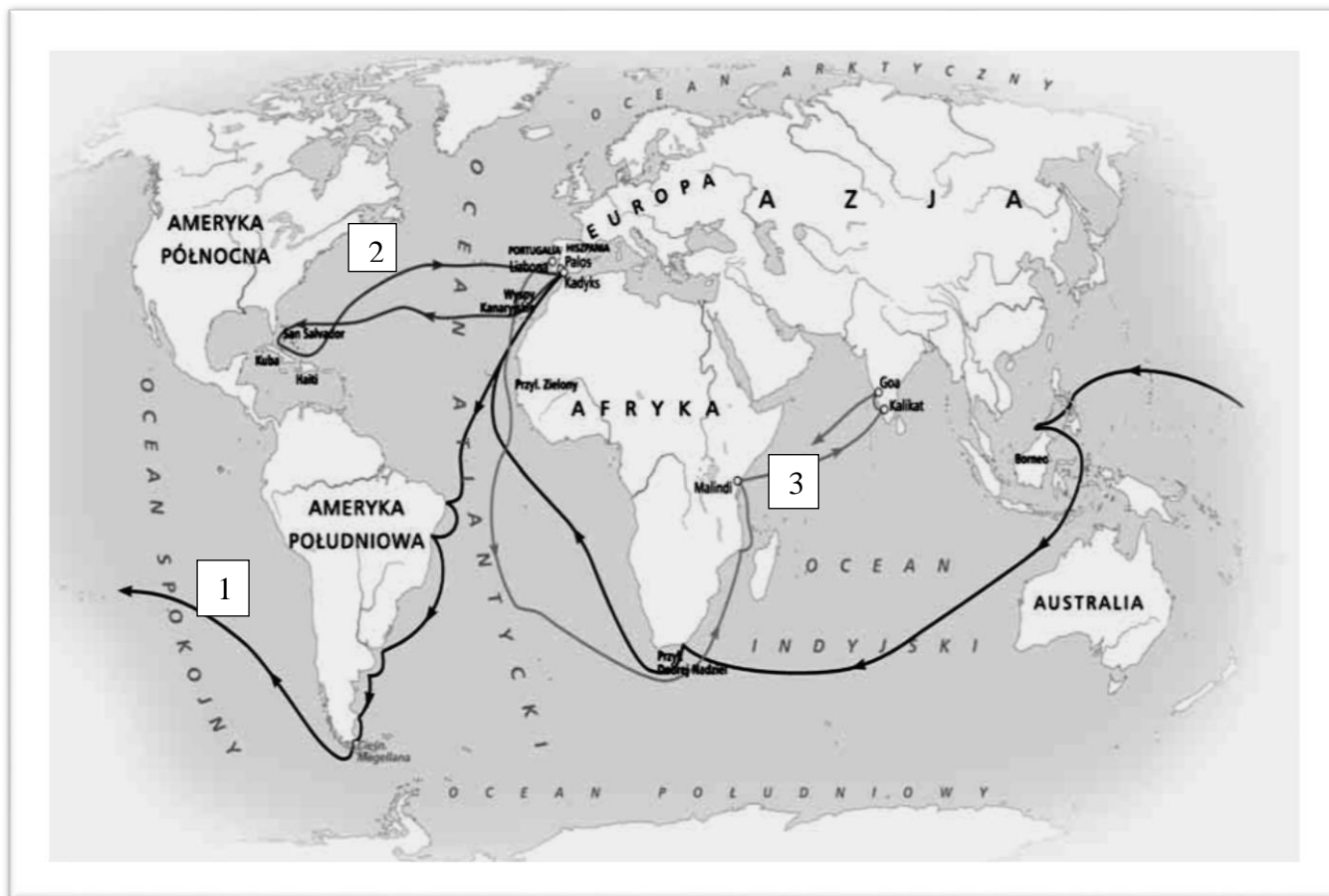
A. Odkrycie nieznanego Europejczykom kontynentu było bezpośrednim skutkiem wyprawy oznaczonej na mapie numerem (0-1 pkt)

B. Wyprawa oznaczona na mapie numerem 2 uzyskała poparcie władców (0-1 pkt)

..... **(wpisz nazwę państwa oraz imiona władców)**

C. W efekcie wyprawy oznaczonej numerem 3 odkryto morską drogę do **(wpisz nazwę kraju)**. (0-1 pkt)

D. Podaj imię i nazwisko dowódcy wyprawy oznaczonej na mapie numerem 3 oraz państwo, na zlecenie którego zorganizowano wyprawę (0-1 pkt)

Zadanie 12. (0-8 pkt)

Uzupełnij tabelę. Obok krótkich informacji wpisz imię i nazwisko postaci, której ona dotyczy.

Lp.	Informacje o postaci	Imię i nazwisko
1.	Marszałek wielki koronny i wojewoda krakowski, przeciwnik Zygmunta III Wazy, poniósł klęskę pod Guzowem. Ufundował w swoich dobrach słynną Kalwarię.	
2.	Awanturnik i warchoł, zwany był „Diabłem”. Poseł na sejm, a wcześniej uczestnik wojny Batorego z Moskwą.	
3.	Kanclerz wielki koronny, doradca Władysława IV. Utalentowany pisarz, autor pamiętników „Dziennik własnego życia”.	
4.	Wojewoda poznański, uczestnik misji dyplomatycznej do Moskwy w 1686 r., pisarz polityczny oraz mówca.	
5.	Jezuita, legat papieski, uczestnik rokowań z Moskwą zakończonych podpisaniem rozejmu w Jamie Zapolskim.	
6.	Zakonnik, paulin, dowodził obroną klasztoru na Jasnej Górze w czasie potopu szwedzkiego.	
7.	Wojewoda ruski, główny przeciwnik Bohdana Chmielnickiego zwany „młotem na Kozaków”, obrońca Zbaraża, ojciec polskiego króla.	
8.	Marszałek wielki koronny, hetman polny koronny, zwycięzca spod Cudnowa, udzielił schronienia Janowi Kazimierzowi w czasie potopu szwedzkiego, ale w latach 60-tych XVII w. wzniecił przeciw królowi rokosz.	

Zadanie 13. (0-6 pkt)

Na podstawie mapy, tekstów źródłowych oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Tekst A: Ludwik Decjusz, *Księga o czasach króla Zygmunta [I Starego]*

Mieszkańcy Wielkopolski i Małopolski, podobnie jak i Litwy ze Żmudzią i całą prawie Rusi wyznają religię rzymskokatolicką. Wśród Litwinów wyjątek stanowi pewna część Tatarów, która tworzy własną sektę wyznaniową. Są oni jednak posłuszni królowi polskiemu i na ogół nie trudnią się rozbojem. Na Rusi i na Podolu mieszkają Rusini obrządku greckiego [...] Na Rusi Ormianie, w większej jednak liczbie zamieszkuje te ziemie [...] naród żydowski.

Źródła i materiały do nauczania historii, pod red. Stanisława Sierpowskiego, W-wa 1998, s. 91.

Tekst B: Paweł z Wizny (arianin), *Ideologia społeczna arian*

[...] Poddanych niektórzy trzymają, a niektórzy i niewolną czeladź [służbę] dotąd mają i w niewoli ją przeciw Bożemu słowu dzierżą [...]. Wiernemu nie godzi się mieć poddanych, a daleko mniej niewolników i niewolnic; gdyż to jest rzecz pogańska panować nad swoim bratem, potu jego albo raczej krwi używać. Ano Pismo Święte jaśnie świadczy, że Bóg z jednej krwi uczynił wszytek rodzaj człowieczy; wedle czego

wszyscy jesteśmy sobie równi; bo jeśliśmy wszyscy z jednej krwi, tedyśmy wszyscy sobie bracia. A jeśli bracia, a jakoż może brat nad bratem panować? Jako może jego potu używać? [...]

Teresa Maresz, Krzysztof Juszczyk, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum. Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s. 191.

Tekst C: Ustawa sejmu o wygnaniu arian z Polski z 1658 roku

Iż jeśli by kto taki znalazł się, który by sektę tę ariańską [...] ważył się wyznawać [...] na gardle ma być karany [...]. Chcąc jednak łaskawość naszą pokazać, jeżeli by się który taki znalazł, co by tej sekty swojej wyrzec się nie chciał, takiemu na trzy lata do wyprzedania się pozwalamy. Ale przez ten czas żadnych praktyk swej sekty odprawiać nie powinien i do żadnych funkcji publicznych nie będzie mógł się mieszać.

Wiek XVI–XVIII w źródłach., oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, W-wa 1999, s. 156

A. Na podstawie mapy podaj nazwy religii niechrześcijańskich, których wyznawcy zamieszkiwali Rzeczpospolitą.

.....

B. Podaj nazwę wyznania, które autor tekstu A nazywa greckim.

.....

C. Na podstawie tekstu B odpowiedz, czego arianie zabraniali chrześcijanom?

.....

D. Jakie argumenty podał Paweł z Wizny dla poparcia swojego poglądu?

.....

.....

E. Na podstawie tekstu C odpowiedz, co groziło za pozostanie przy wierze ariańskiej?

.....

F. Za panowania którego władcy powstał Kościół unicki?

.....

Zadanie 14. (0-1 pkt)

Podkreśl właściwą odpowiedź spośród niżej podanych.

Perły architektury barokowej to:

- A. Wersal i Wawel
- B. Pałac w Wilanowie i zamek w Malborku
- C. Wersal i pałac w Wilanowie
- D. Wersal i zamek w Malborku

Zadanie 15. (0-1 pkt)

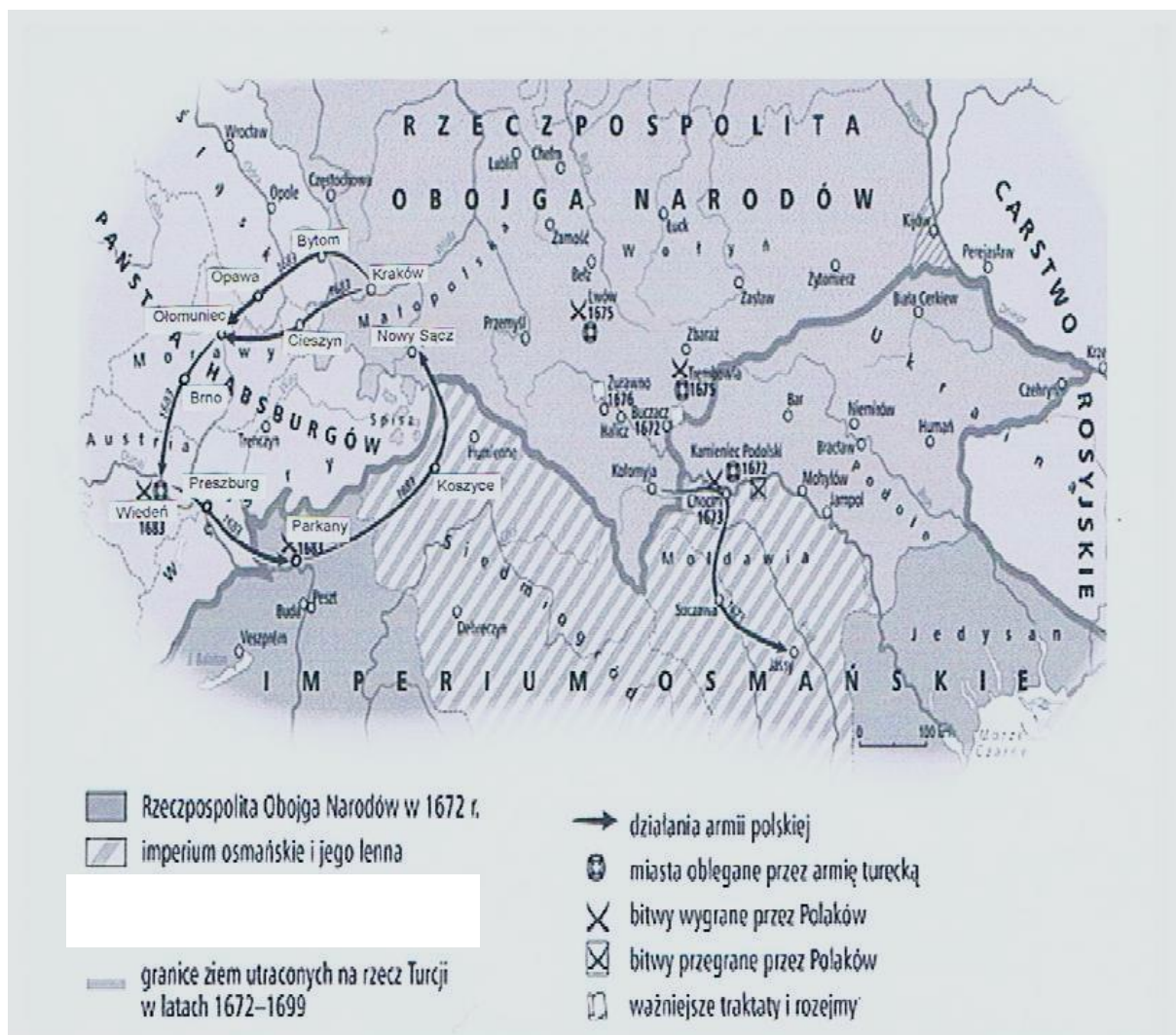
Podkreśl właściwą odpowiedź spośród niżej podanych.

Koniec panowania Jana Kazimierza nastąpił w wyniku:

- A. Śmierci króla w bitwie pod Mątwami
- B. Złożenia ślubów we Lwowie, abdykacji oraz wstąpienia do klasztoru
- C. Abdykacji dwa lata po bitwie pod Mątwami i wyjeździe do Francji
- D. Śmierci króla w walce z Turkami pod Chocimiem

Zadanie 16. (0-4 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

A. Mapa przedstawia zwycięskie kampanie wojsk Rzeczypospolitej pod dowództwem:
(podkreśl właściwą odpowiedź)

- Jana Karola Chodkiewicza
- Stanisława Żółkiewskiego
- Stefana Czarnieckiego
- Jana Sobieskiego

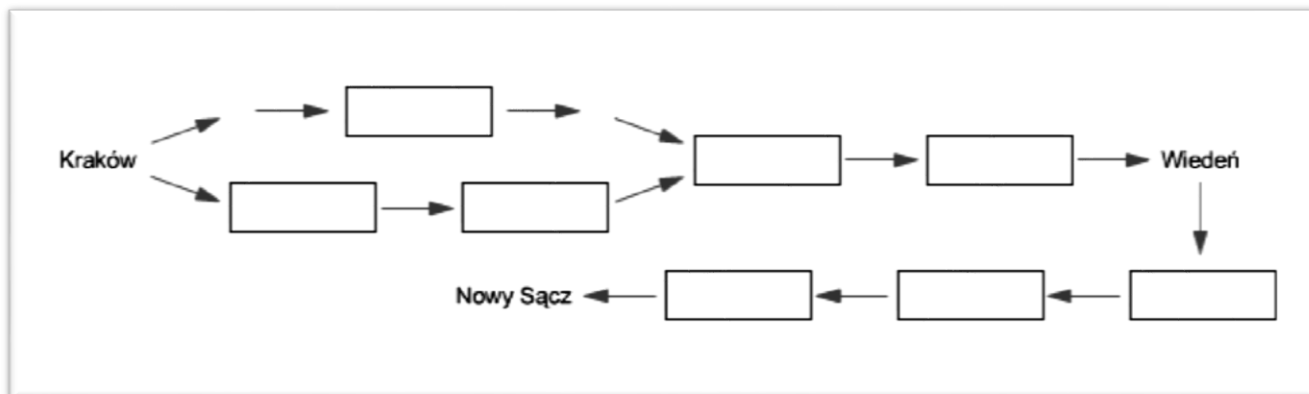
B. W wyniku wielkich wojen XVII w. Rzeczpospolita utraciła przejściowo na rzecz Turcji:
(podkreśl właściwą odpowiedź)

- Podole
- Mołdawię
- Ruś Czerwoną
- Wołyń

C. Podaj nazwę miasta, które zgodnie z postanowieniami rozejmu w Andruszowie miało wrócić do Rzeczypospolitej po upływie dwóch lat.

D. Po zapoznaniu z mapą uzupełnij schemat. Wpisując we właściwe miejsca diagramu miasta obrazujące trasę przemarszu wojsk króla Jana III Sobieskiego. Skorzystaj z zamieszczonej poniżej listy miast wpisując tylko oznaczenia cyfrowe miast.

Miasta: 1-Parkany; 2-Brno; 3-Bytom; 4-Ołomuniec; 5-Preszburg; 6-Opawa; 7-Cieszyn; 8-Koszyce.

Zadanie 17. (0-3 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Relacja dyplomaty francuskiego Antoniego Montiego o sytuacji w Polsce za panowania Sasów.

„Trzeba by sobie życzyć, by Polacy pomyśleli rzeczywiście o interesie ich ojczyzny, ponieważ wtedy zajęliby się więcej niż obecnie tym, co się dzieje na zewnątrz, i zachowali większą ostrożność wobec dworu wiedeńskiego, Rosji i Prus. Myślą tylko o swoich osobistych sprawach i, gdy im się mówi o niebezpieczeństwie, w którym się znajdują, zgadzają się z tym, ale jednocześnie odpowiadają, że Polska zawsze rządziła się sama i że leży w interesie Europy utrzymanie istniejącego rządu, aby żaden z sąsiednich władców jej nie opanował. Na to odpowiadam im, że dwór wiedeński, Rosja i Prusy nigdy nie były tak potężne, jak obecnie i że powinni zawsze obawiać się jakiegoś rozbioru prowincji, jeśli by znali niebezpieczeństwo, na jakie są narażeni w razie, gdyby książę elektor (Fryderyk August Wettin, później August III) został królem, zwłaszcza ze względu na prawa, jakie ma do sukcesji po domu austriackim. Nie pociągałby tego niebezpieczeństwa wybór jakiegoś Polaka. Ale oni się nie pytają ani o sankcję pragmatyczną, ani o elekcję króla rzymskiego i byleby im dano pieniądze, są zadowoleni [...]”

Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Nr 17, oprac. Z. Libiszowska, W-wa 1960, s.22.

A. Przed jakimi państwami dyplomata francuski ostrzega Polaków? Wymień te państwa.

.....

B. Czy zdaniem autora Polacy mają pełną świadomość zagrożenia ze strony sąsiadów?

.....

C. Czy autor tekstu jest zwolennikiem wyboru Fryderyka Augusta na tron polski?

.....

Zadanie 18. (0-1 pkt)

Dokończ poniższe zdanie, podkreślając właściwą odpowiedź spośród podanych.

„Rzeczpospolita to karczma zajezdna” - określenie użyte przez Adama Kazimierza Czartoryskiego odnoszące się do sytuacji Rzeczypospolitej w XVIII w., oznaczało:

- A. Powszechnie cenioną w Europie polską gościnność.
- B. Położenie państwa na skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych.
- C. Zasiadanie na polskim tronie przedstawicieli obcych dynastii.
- D. Samowolne stacjonowanie obcych wojsk na terytorium Rzeczypospolitej.

Zadanie 19. (0-1 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej dokończ poniższe zdanie, podkreślając właściwą odpowiedź spośród podanych propozycji.

Fragment *Uniwersału połanieckiego*

Tadeusz Kościuszko Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej do Komisji [...]

1-mo. Ogłosi ludowi, iż podług prawa zostaje pod opieką Rządu Krajowego.

2-do. Że osoba wszelkiego włościanina jest wolna, że mu wolno przenieść się, gdzie chce, byleby oświadczył Komisji Porządkowej swego województwa, gdzie się przenosi, i byleby długi winne oraz podatki krajowe opłacił.

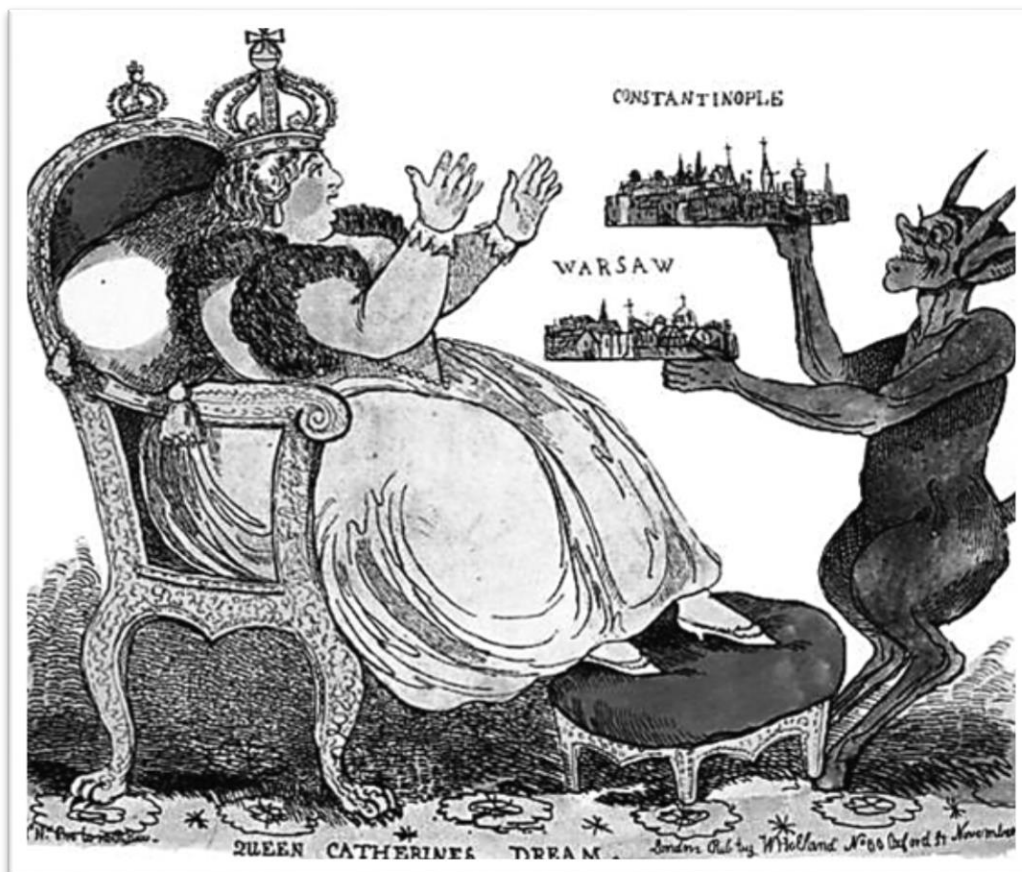
Źródło: *Wiek XVI–XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 455–456.

Na mocy cytowanego dokumentu

- A. uwłaszczono chłopów.
- B. nadano chłopom prawa i wolności polityczne.
- C. zniesiono przypisanie chłopów do ziemi.
- D. zrównano chłopów w prawach ze szlachtą.

Zadanie 20. (0-3 pkt)

Na podstawie rysunku oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

„Sen Katarzyny” – karykatura brytyjska z II połowy XVIII w.

A. Podaj nazwę państwa, w którym panowała Katarzyna

.....

B. Kim była z pochodzenia Katarzyna? Podaj jej narodowość.

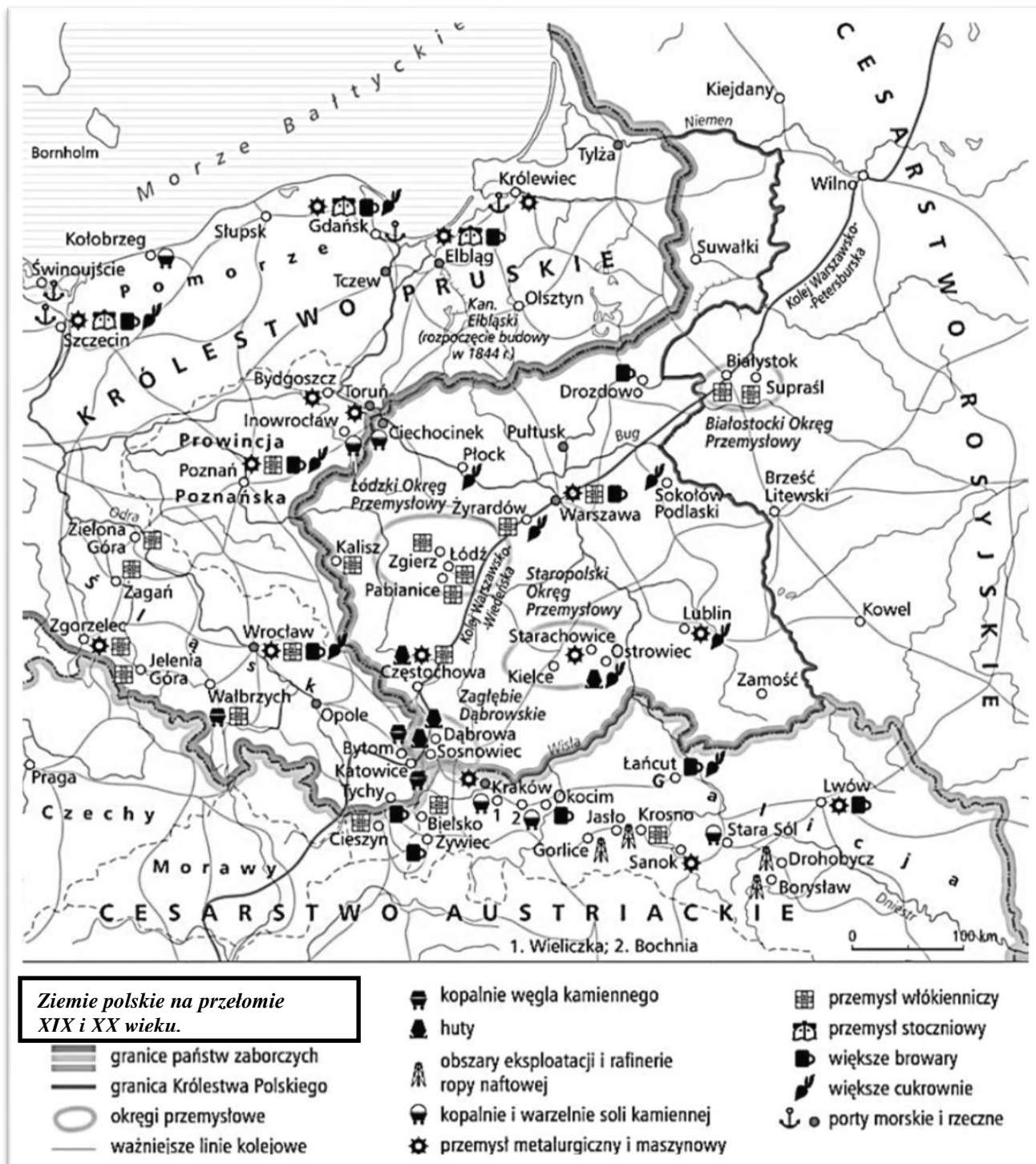
.....

C. O zagarnięciu, których państw śni władczyni? Podaj nazwy tych państw.

.....

Zadanie 21. (0-4 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

A. Wypisz główne linie kolejowe na ziemiach polskich oraz miasta, które one łączyły. (0-2pkt)

.....
.....
.....

B. Napisz, czy na przełomie XIX i XX w., pasażerowie mogli bezpośrednio dojechać koleją z Warszawy do Poznania. Uzasadnij swoją odpowiedź. (0-1 pkt)

.....
.....
.....

C. Wymień dwa okręgi przemysłowe istniejące na terenie zaboru rosyjskiego i określ, jakie gałęzie przemysłu rozwijały się na ich obszarze. (0-1pkt)

.....
.....
.....

Zadanie 22. (0-2 pkt)

Poniżej znajdują się rysunki przedstawiające godła polskie w różnych okresach polskiej historii. Wskaż godło z okresu powstania styczniowego i napisz co symbolizuje.

A. Godło z okresu powstania styczniowego jest na rysunku oznaczonym literą :.....

B. Wskazane przez Ciebie godło symbolizuje:

.....
.....
.....

.....

.....

Zadanie 23. (0-3 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej rozstrzygnij, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednich rubrykach ostatniej kolumny tabeli wpisz całe słowo „prawda” lub „fałsz”.

Autonomia galicyjska w opinii Piotra Górskiego

„Galicja ma wyjątkowo szczęśliwe warunki, jakich nie posiada żadna inna polska prowincja. Jest to kraj swobód i wolności [...]. Nie tylko wszystkie [...] biura władz rządowych, od najważniejszych do najniższych, otwarte są dla obywateli tego kraju, [...] ale mamy przecież jeszcze [...] nasze własne, od nikogo niezależne, obywatelskie władze i instytucje: wydział krajowy, rady powiatowe, wydziały powiatowe, rady miejskie i rady gminne, mające ogromny wpływ na bardzo wielki, przemożny niemal zakres publicznego życia i krajowego rozwoju. [...] Słowem mamy całą, szeroko zakrojoną autonomię.”

P. Górski, *Co robić?*, Kraków 1900, s.34.

Lp.	Informacja	„Prawda” lub „Fałsz”
1.	Galicja w II połowie XIX w. cieszyła się wieloma swobodami, których nie miały inne zabory.	
2.	Galicja otrzymała autonomię za panowania cesarza Józefa II.	
3.	Polacy w Galicji pomimo szerokiej autonomii nie mogli uczestniczyć we władzach rządowych, a jedynie krajowych.	

Zadanie 24. (0-4 pkt)

Na podstawie tekstów źródłowych i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

Uzasadnienie kolonizacji państwowej przez premiera w *Norddeutsche Allgemeine Zeitung*.

Powinniśmy pomnożyć ludność niemiecką, uszczuplić polską [...]. Niebezpieczeństwo grozi głównie w Poznańskim, gdzie wielcy właściciele ziemscy [Polacy] posiadają jeszcze około 650 tysięcy hektarów ziemi. Według moich obliczeń kosztować to może jakieś sto milionów talarów [...]. Koszta nie były by zbyt wysokie, jeżeli się nimi okupi bezpieczeństwo granicy wschodniej [...]. W najbliższej przyszłości osiedlać tam będziemy Niemców [...].

E. Lenard, Z. Morawski, A. Żuberek, *Historia w tekstach źródłowych dla licealistów*, W-wa 2004, s.104.

Ustawa o utworzeniu Komisji Kolonizacyjnej

My Wilhelm [...] za zgodą obu Izb Sejmu monarchii, zarządzamy co następuje:

1. Ażeby przez osiedlanie włościan i robotników niemieckich w prowincjach poznańskiej i zachodniopruskiej wzmocnić żywioł niemiecki przeciwko dążnościom polonizacyjnym, zostaje dodany do dyspozycji rządu państwowego fundusz stu milionów marek w celu:

1. zakupu ziemi
2. pokrycia, o ile zajdzie potrzeba, tych kosztów, jakie wynikną z powodu dokonania pierwszych urządzeń
3. pierwszego uregulowania stosunków gminnych, kościelnych i szkolnych nowych osad [...]

E. Lenard, Z. Morawski, A. Żuberek, *Historia w tekstach źródłowych dla licealistów*, W-wa 2004, s. 106.

A.Napisz, kto (**wpisz funkcję postaci**) utworzył Komisję Kolonizacyjną i za czyją zgodą?

.....

B. W którym roku utworzono Komisję Kolonizacyjną?

-.....
C. Jak kanclerz rządu niemieckiego uzasadnił potrzebę wzmożenia osadnictwa niemieckiego w Wielkopolsce?

-.....
D. Podaj wysokość środków przyznanych Komisji Kolonizacyjnej na wykup ziemi :

-.....
BRUDNOPIS

Nr zadania	Max liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w każdym zadaniu
1.	1	
2.	7	
3.	2	
4.	3	
5.	1	
6.	4	
7.	2	
8.	5	
9.	6	
10.	4	
11.	4	
12.	8	
13.	6	
14.	1	
15.	1	
16.	4	
17.	3	
18.	1	
19.	1	
20.	3	
21.	4	
22.	2	
23.	3	
24.	4	
Łączna liczba pkt uzyskanych przez uczestnika	Max. : 80 pkt	Uczestnik uzyskał :

Ostatecznie uczestnik uzyskał (po weryfikacji) punktów :

Czytelny podpis osoby sprawdzającej :

Czytelny podpis osoby weryfikującej :